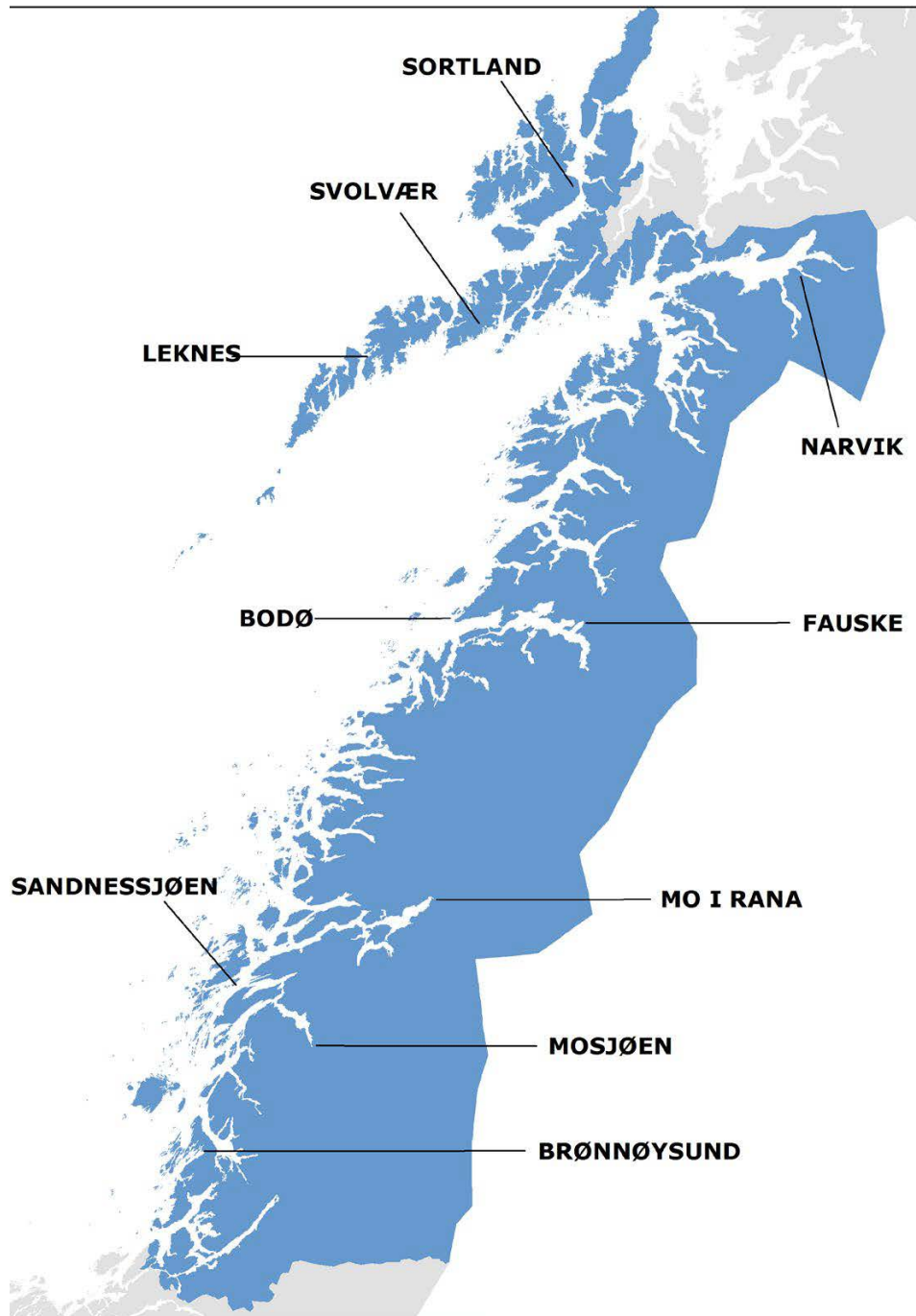

By- og regionsenterpolitikk

Nettverkssamling for regional og kommunal planlegging 2020

Greta Johansen, Nordland fylkeskommune

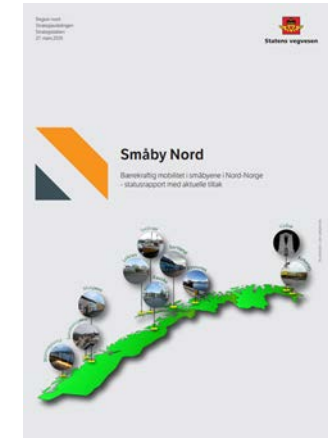
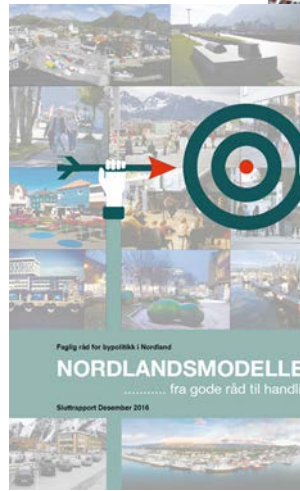
Bakgrunn

- Samme befolkningsmengde som på midten av 60-tallet, mens i Norge har befolkningen vokst fra 3,6 til 5,3 mill. i samme periode.
- I stor grad unge voksne som flytter ut av fylket
- 67% av befolkningen bor i bykommunene
- 85% i byenes BA-regioner
- Sterkt privat næringsliv innen bl.a. sjømat, energi, industri, mineraler og reiseliv, som etterspør arbeidskraft.
- 800 km langs vei fra Andenes i nord til Bindal i sør.
- 25% av landets kystlinje.
- 41 kommuner, hvorav 23 har under 3000 innbyggere.
- Regionsentrene ligger stort sett i funksjonelle regioner

Nordland

Nordland skal ha kompakte, bærekraftige og innovative byer.

- Hvordan kan vi utvikle byene som sentra for næringsutvikling og vekst?
- Hvordan kan vi utvikle byene som gode og attraktive steder å bo og leve?
- Hvordan kan vi styrke byenes samarbeid med sitt omland?
- Hvordan kan vi skape større regioner gjennom bedre infrastruktur og kollektivløsninger?
- Hvordan kan vi skape kunnskap og felles forståelse om byutvikling i Nordland?

Nordland

Regional plan for by og regionsenterpolitikk

vekstkraft

- **Utvikle byene i Nordland som innovasjonssentre**
- Nettverk og møteplasser
- Samarbeid næringsliv-utdanning
- Smart byutvikling med grønn og bærekraftig næringsutvikling
- Gründervirksomhet
- **Gjøre byene i Nordland attraktive som etableringssteder for nye offentlige og private arbeidsplasser**
- Akkvisisjon
- Invest in Nordland
- Markedsføring

attraktivitet

- **Kompetanse og forståelse for by- og arealplanlegging som verktøy i byutvikling**
- Bl.a. kunnskap og medvirkning
- Arealpolitikk/kompakte byer
- **Økt mangfold og sosial bærekraft**
- Utvikle rollen som vertskap for innbyggere, tilflyttere og besøkende i tilflyttingsprosjektets pilotkommuner
- Deltakelse og inkludering i byutvikling
- Helsefremmede bo- og nærmiljø
- Styrke samarbeidet 4helix
- **Byene skal være gode å bo i og verd å besøke**
- Variert botilbud
- Bredt og mangfoldig

regionforstørring

- **Bo- og arbeidsmarkedsregioner skal utvikles og forstørres**
- Økt klimavennlig dagpendling
- Reduksjon i reisetid mellom regionsenter og omland
- Reduksjon i reisetid mellom regionsentrene

Noen erfaringer

- Noen oppfattet satsingen som en sentraliseringsstrategi – god forankring og felles kompetansegrunnlag må ligge til grunn.
- Avgjørende at regional stat bidrar og følger opp.
- Behov for ressurser både til utviklingsarbeid og konkrete prosjekter også i de mellomstore kommunene.
- Behov for mer forskning og innovasjon knyttet til småbyer og regionsentre.

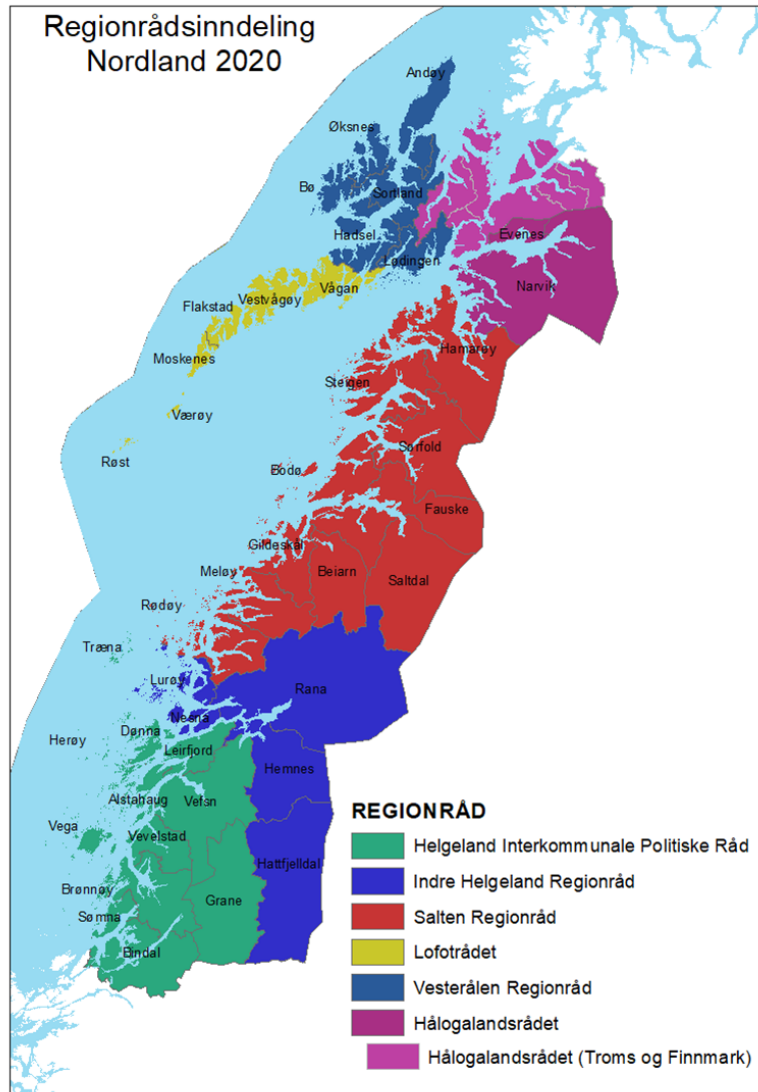

Regionvekstavtaler

4-årige avtaler mellom regionene og fylkesrådet i Nordland

Interkommunale politiske råd/regionråd i Nordland

- 6 regionråd/interkommunale politiske råd
- Hålogalandsrådet omfatter 2 fylker
- Ulik organisasjonsstruktur i de ulike regioner
- Ulik størrelse og inndeling i forhold til regionsentre

Regionvekstavtalen – felles del

Formål:

Formålet med regionvekstavtalene er å bidra til styrket strategisk dialog og samhandling mellom de ulike regionene og Nordland fylkeskommune om viktige områder for samfunnsutviklingen.

Regionvekstavtalene skal basere seg på felles kunnskapsgrunnlag og bidra til bedre samordning mellom sektorer og økt forutsigbarhet knyttet til viktige tjenesteområder for regional utvikling.

Avtalen er knyttet til politisk samarbeid, og er ikke å anse som en juridisk eller økonomisk bindende avtale.

Avtaleperiode:

Avtalene gjelder for 4 år, fra 1. januar 2021 til 31. desember 2024. Perioden følger rullering av kommunal og regional planstrategi, og skal sikre forankring i kommunale og regionale planer. Det vil være mulighet for å revidere avtalen underveis. Avtalen trer i kraft etter behandling i det enkelte interkommunale politiske råd/regionråd og i fylkesrådet i Nordland.

Oppfølging:

På politisk nivå skal det gjennomføres 2 drøftingsmøter pr år mellom fylkesrådet og det interkommunale politiske råd/regionråd. Møtene gjennomføres i mars og oktober/november. I tillegg vil det legges opp til dialogmøter knyttet til ulike prosesser og innspillsrunder.

Prosesssamarbeid

- Forutsetning for å kunne gjennomføre regionvekstavtalene, er at kommunene og fylkeskommunen har oppdaterte planverk hvor regionvekstavtalene forankres.
- Ved utarbeidelse av regionale planer og strategier og viktige strukturendringer innenfor fylkeskommunale tjenesteområder, vil fylkeskommunen opprette god dialog med regionene i forkant. Eksempel på slike områder er tilbudsstruktur i videregående skoler, regional transportplan og utarbeidelse av anbudsgrunnlag for FOT-ruter i Nordland.
- Det skal legges opp til drøftelser mellom partene ved utarbeidelse av innspill til sentrale nasjonale planer. Eksempel på slike planer kan være Nasjonal transportplan og Langtidsplan for forsvaret.
- Konkrete samarbeidsområder og tiltak i hver region framgår av vedlegg til avtalen, og revideres årlig.

Samarbeidsområder

Regionvekstavtalene skal bidra til å oppfylle følgende:

- Styrke og fremme regionene som drivkraft i utviklingen av Nordland og nordområdene.
- Balansert utvikling i den enkelte region, med styrket samarbeid mellom sentrum og omland.
- Et grønnere Nordland. Tiltak som utvikler næringsliv, bygger velferd og attraktive samfunn, samtidig som klimagassutslippene reduseres. FNs bærekraftsmål skal være retningsgivende for de tiltak og samarbeidsområder som omfattes av avtalen.
- Økt verdiskaping som kommer regionene til gode. Tiltakene skal styrke arbeids- og næringslivets tilgang til kompetent arbeidskraft, bidra til innovasjon og legge til rette for nye etableringer.
- Et godt utdanningstilbud tilpasset regionens nærings- og arbeidsliv og med sterkere kobling mellom grunn- og videregående skole. Det er et mål at alle gis mulighet til å gjennomføre videregående utdanning.
- Et godt samferdselstilbud med vekt på bærekraftig mobilitet og gjennomføring av strategien Fra kyst til marked.
- Forsterke trafiksikkerhetsarbeidet med formål om å redusere antall drepte og hardt skadde i regionen.
- Styrket folkehelse og attraktive samfunn med gode kultur- og tjenestetilbud for alle.

Regionsentrenes rolle

- Med økt urbanisering og sentralisering, er småbyene/regionsentrene i Nordland i økende grad viktig for regional utvikling.
- Senterkommunene og omlandskommunene er gjensidig avhengige av hverandre.
- Styrking av regionsentrene kan gi innbyggere mulighet til fortsatt å bo - og næringsliv til å være lokalisert - i omlandskommunene.
- Nasjonalt, regionalt og lokalt nivå må spille på lag.
- Småbyenes / regionsentrenes - rolle og funksjon fortjener økt oppmerksomhet.

Takk for oppmerksomheten!

grejoh@nfk.no